

Afdeling Contracten Monitoring en Subsidies
Onderwerp Subsidiëring Martiniplaza

Bezoekadres
Europaweg 8

Postadres
Postbus 268
9700 AG Groningen

E-mailadres
info@ocsw.groningen.nl

Website
www.groningen.nl

Aan de leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 60 56 Bijlage(n) 3

Ons kenmerk OS 11.2523000

Datum **1 2 DEC 2011** Uw brief van

Behandeld
door P.M. Gerrits

Geachte heer, mevrouw,

Begin december 2010 hebben wij u per brief meegedeeld dat er een onderzoek liep naar de subsidiëring van Martiniplaza, in het bijzonder naar de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de besluitvorming van uw raad in 2001. Hierbij presenteren wij u onze bevindingen.

We hebben moeten vaststellen dat de bijdrage aan Martiniplaza te hoog is geweest in vergelijking met de uitgangspunten zoals geformuleerd in het verzelfstandigingsbesluit. Daarmee is naar ons oordeel ruimte ontstaan om de subsidie met 400 duizend euro te verlagen.

Zoals wij u hadden aangegeven zijn de voorlopige bevindingen voorgelegd aan Martiniplaza. De reacties hebben we verwoord in punt 6 van deze brief. We besluiten met een aantal conclusies en aanbevelingen.

Onderzoek subsidiëring 2002-2009 Martiniplaza

1. Inleiding - voorgeschiedenis

Martiniplaza is in 2002 verzelfstandigd. Bij de verzelfstandiging heeft uw raad besloten een jaarlijkse subsidie te verstrekken van 1,323 mln. euro voor kapitaallasten en overhead. De jaarlijkse indexering zou de helft bedragen van het concernaccres.

Vanaf 2009 is de financiële verhouding met Martiniplaza beschouwd als een reguliere subsidierelatie. De beoordeling van subsidieaanvragen en jaarrekeningen hoort tot de standaardprocedure voor alle subsidierelaties van deze omvang. Bij deze routinematige beoordeling is er aanleiding ontstaan om een dossieronderzoek in te stellen naar de

subsidieverstrekking in de voorbije jaren. Uit dit onderzoek is het beeld ontstaan dat vanaf 2002 meer subsidie is verstrekt en een hogere indexering is toegepast dan waartoe uw raad in 2001 heeft besloten. Dat is te laat vastgesteld en pas in beeld gekomen bij de professionalisering van het subsidieproces. Vanaf 2009 wordt weer geïndexeerd conform het raadsbesluit uit 2001¹ maar over een te hoge berekeningsgrondslag.

We hebben het onderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in ontstaan en omvang van deze afwijking en naar de wenselijkheid van reparatie daarvan. Wij hebben eind vorig jaar de voorlopige bevindingen opiniërend besproken en direct besloten om uw raad te melden dat dit onderzoek loopt. We hebben gemeld dat we de bevindingen bij Martiniplaza zouden verifiëren. We hebben dat inmiddels gedaan. Hoewel Martiniplaza aangeeft dat de correctie een zware last voor de exploitatie is en er daarna geen ruimte meer is voor verdere bezuinigingen hebben hun reacties niet geleid tot bijstelling van onze conclusies.

2. Bevindingen van het onderzoek

Bij ons onderzoek hebben we gebruik gemaakt van de relevante dossiers bij OCSW, de Bestuursdienst en DIA Treasury. We hebben daarnaast zoveel mogelijk gesprekken gevoerd met de destijds direct betrokkenen. Uit ons onderzoek is het beeld ontstaan dat de subsidieverstrekking niet is verlopen volgens het verzelfstandigingsbesluit uit 2001. De subsidie is gebaseerd op een te hoge basis en de afwijking is door de nominale accessen opgelopen tot ruim 400.000 euro per jaar.

Tabel 1. – Subsidieniveau overeenkomstig rbsl. 21-11-2001
Bedragen in € x 1.000

Subsidiebedrag 1-1-2002 vlg. raadsbesluit	1.323
Accres 2002-2009 (50% x concernaccres) ²	<u>191</u>
Subsidieniveau moet zijn	1.514
Subsidieniveau is	<u>1.915</u>
Afwijking	<u>401</u>

Wij hebben laten onderzoeken of de inhoudelijke titel waarvoor de subsidie bedoeld was, namelijk kapitaallasten en overhead, een verklaring kon zijn voor de subsidiehoogte namelijk in die zin dat we hebben onderzocht of die kosten niet feitelijk hoger waren dan bij het verzelfstandigingsbesluit was

¹ Dat ter uitvoering van een amendement dd. 26 november 2008 van SP, Groen Links en de PvdA naar aanleiding van de vaststelling van de cultuurnota 2009-2012.

² Voor berekening: zie bijlage 1.

voorzien; dan had overigens een eventueel hogere subsidie aan u moeten zijn gemeld. We hebben in de dossiers geen verklaring kunnen vinden voor het verschil tussen het raadsbesluit en de daadwerkelijke uitbetaling. Duidelijk is wel dat de begrotingspost ruimte bood voor de te hoge uitbetaling. Vermoedelijk omdat in die begrotingspost naast de exploitatiebijdrage (toen Martiniplaza nog onderdeel was van OCSW) ook overhead was opgenomen. Dat kan betekenen dat teveel aan Martiniplaza uitgekeerde bijdragen ten koste zijn gegaan van de exploitatie van de dienst OCSW.

3. Ontvlechtingskosten

Er is in de dossiers een memo aangetroffen over de ontvlechtingskosten van de verzelfstandiging. Uit het memo valt af te leiden dat rekening werd gehouden met een subsidieniveau van nlg 3,378 mln. (1,532 mln. euro). Besluiten of brieven over een subsidietoekenning voor dit bedrag zijn echter niet aangetroffen.

Hoewel in het verzelfstandigingsbesluit staat dat de subsidie ad 1,323 mln. euro inclusief overhead is, staat in datzelfde besluit dat verzelfstandiging kan leiden tot ontvlechtingskosten waarover destijds nog afspraken contractueel moesten worden vastgelegd. Er staat echter ook dat over ontvlechtingskosten al sluitende afspraken bestonden en dat de gemeentelijke bijdrage in de kosten van Martiniplaza ook een bedrag voor zogenaamde overheadkosten (nlg 0,5 mln., 0,227 mln. euro) omvat. Op het punt van de ontvlechtingskosten geven de dossiers geen duidelijkheid. De enige verklaring die we voor de te hoge betalingen kunnen beredeneren, is dat er rekening is gehouden met een vergoeding voor ontvlechtingskosten. Maar omdat ontvlechtingskosten altijd incidenteel zijn, hadden die natuurlijk niet bij de bepaling van de vaste bijdrage moeten worden betrokken, zoals waarschijnlijk wel het geval is geweest. In de berekening van het normatieve subsidieniveau (tabel 1, paragraaf 2) hebben we daarmee vanzelfsprekend geen rekening gehouden.

4. Cumulatief

Over de jaren 2002 tot en met 2009 is cumulatief ongeveer 2,6 mln. euro meer gesubsidieerd dan het raadsbesluit uit 2001 aangeeft. Het exacte bedrag is niet bekend omdat de berekeningen van de frictie- en de ontvlechtingskosten in de dossiers ontbreken. Maar ook als we er rekening mee houden dat in de eerste jaren ontvlechtings- of frictiekosten zouden kunnen zijn meevergoed met de jaarlijkse subsidie, moet de conclusie blijven dat over de jaren teveel subsidie is uitgekeerd. De belangrijkste vraag moet zijn of Martiniplaza gezien in het licht van de continuïteit van de onderneming in staat is om de teveel betaalde subsidie terug te betalen. Daarbij speelt het meerjarenonderhoudsprogramma een belangrijke rol. Zie daarvoor punt 7.

5. Aandelen

Martiniplaza is een BV, als gemeente bezitten we alle aandelen. De nominale waarde daarvan bedraagt 1,8 mln. euro³ (1.800 aandelen à € 1.000). Het college vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder van Martiniplaza. De subsidieverstrekking vindt plaats in het kader van de geldende cultuurnota.

6. Reacties Martiniplaza

Martiniplaza heeft informatie verstrekt en enkele documenten overhandigd die onze conclusies niet konden weerleggen, hoewel ze die wel bestrijden. De door Martiniplaza gepresenteerde informatie geeft kortom geen argumenten, om tot een andere beoordeling te komen.

Martiniplaza ervaart ons voornemen om onze bevindingen bij hen te verifiëren en hen in de gelegenheid te stellen om onze bevindingen te weerleggen weliswaar als correct maar heeft anderzijds ook het gevoel gekregen dat zij nu de subsidieverstrekking moeten gaan onderbouwen, kortom een 'omdraaiing van de bewijslast'. Bovendien heeft de gemeente in de afgelopen jaren zelf ook geen inzicht gegeven in de wijze waarop het subsidieaccres is toegepast.

7. Consequenties

a. Martiniplaza heeft een meerjarenonderhoudsprogramma voor de komende jaren gepresenteerd. Onvoldoende onderhoud kan op den duur nadelige gevolgen hebben voor de concurrentiepositie. We hebben Martiniplaza gevraagd om het programma te splitsen in een deel investeringen:

- voor groot onderhoud,
- om het complex te blijven laten voldoen aan de 'normale' eisen van deze tijd (routine-investeringen),
- die tot doel hebben om de concurrentiepositie van Martiniplaza in de regio te verbeteren of op zijn minst te consolideren (uitbreiding, kwaliteitsverhoging).

In opdracht van Martiniplaza is een audit uitgevoerd op dit programma en de daarin aangebrachte rubricering. Uit een review op de werkzaamheden die in het kader van de audit zijn uitgevoerd, blijkt dat de bevindingen op een deugdelijke manier tot stand zijn gekomen en voldoende basis vormen voor verdere besluitvorming. Ook zullen we blijven controleren of toekomstige exploitatieresultaten

³ De werkelijke waarde van het aandelenpakket is waarschijnlijk hoger; het eigen vermogen van Martiniplaza BV bedroeg per 31-12-2009 ruim 8,5 mln euro. Het nettoresultaat over 2009 was 235 duizend euro tegen ruim 1,5 mln over 2008.

dividenduitkeringen mogelijk maken ter compensatie van de teveel uitbetaalde subsidie.

8. Conclusies en besluiten

1. De feitelijke subsidieverstrekking aan Martiniplaza vanaf 2002 tot en met 2010 wijkt af van het subsidieniveau waartoe uw raad in 2001 heeft besloten. Zowel het startbedrag als de jaarlijkse indexering zijn te hoog geweest in vergelijking met de uitgangspunten van het verzelfstandigingsbesluit uit 2001.
2. Het is waarschijnlijk dat een deel van te veel betaalde subsidie zou kunnen worden herleid tot een bijdrage in ontvlechtingkosten of frictiekosten, maar daarvoor hebben we geen afdoende berekeningen kunnen vinden.
3. Het verschil tussen raadsbesluit en subsidie is opgelopen tot 400 duizend euro. Dat betekent ook dat er over die jaren een aanzienlijk bedrag teveel is betaald. Opgeteld bedraagt dat verschil circa 2,6 miljoen euro, maar over het exacte bedrag blijft twijfel omdat de dossiers geen duidelijkheid geven over betaalde ontvlechtingkosten en overhead.
4. Martiniplaza - waarvan de gemeente 100% aandeelhouder is – kan deze correctie van de subsidie in de exploitatie opvangen; dat blijkt ook uit de exploitatieresultaten over de afgelopen jaren.
5. We verlagen de subsidie in twee tranches van elk € 2 ton (2012, 2013). De subsidie wordt zo geleidelijk in overeenstemming gebracht met het raadsbesluit uit 2001 over de verzelfstandiging. Met deze bezuiniging vullen we de taakstelling in.
6. Over de jaren 2002 tot en met 2009 is steeds teveel uitbetaald. Hoeveel exact het verschil is tussen de uitbetaling en het besluit, is moeilijk te bepalen omdat de dossiers geen uitsluitel geven over eventuele vergoedingen van overhead of ontvlechtingkosten. Gezien het meerjarenonderhoudsprogramma dat Martiniplaza de komende jaren moet kunnen uitvoeren, hebben we ervan afgezien de teveel betaalde subsidie terug te vorderen. Van jaar tot jaar wordt bezien of – bovenop de correctie – nog dividend-uitkeringen mogelijk zijn.
7. Op Martiniplaza en de werkmaatschappij Stadsschouwburg en Oosterpoort drukt ook nog een efficiency bezuinigingstaakstelling van 200 duizend euro die moet worden inverdiend door intensieve samenwerking.

Tot slot

In de beoordeling van dit dossier moeten we vaststellen dat de administratieve organisatie en de vaststelling van deze subsidie niet goed op orde waren. Dat inmiddels het subsidieproces op orde is, verandert aan dat oordeel niets. Er is dus alle reden om de subsidie met vier ton te verlagen naar het correcte niveau. We doen dat conform de bezuinigingsplanning in twee stappen en daarmee vullen we de taakstelling in.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

BIJLAGEN

1. *Afwijking subsidie vlg. raadsbesluit vs. werkelijkheid*
2. *Financiële kengetallen Martiniplaza*
3. *Verzelfstandiging Martiniplaza, raadsbesluit dd. 21 november 2001.*

Afwijking subsidie vlg. raadsbesluit vs. werkelijkheid
Alle bedragen in euro's

<i>Jaar</i>	<i>Feitelijk verstrekt</i>	<i>50% concern accres</i>	<i>Subsidie cf. raadbsl.</i>	<i>Afwijking</i>
2002	1.560.000		1.323.000	237.000
2003	1.645.000	2,10%	1.350.783	294.217
2004	1.670.000	1,55%	1.371.720	298.280
2005	1.731.000	2.64%	1.407.934	323.066
2006	1.760.000	1.97%	1.435.670	324.330
2007	1.818.000	1.24%	1.453.472	364.528
2008	1.879.000	2,17%	1.485.012	393.988
2009	1.915.265	1,93%	1.513.673	401.952
2010	1.939.000	1,955%	1.543.265	395.795
2011	2.005.500	1,795%	1.570.967	434.533
2002-2011	17.922.765		14.455.596	3.467.269

Financiële kengetallen Martiniplaza

2005-2009

Bedragen x € 1.000

<i>Omschrijving</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>
Exploitatieresultaat	157	805	353	1.535	235
Exploitatiesubsidie gemeente	1.731	1.760	1.818	1.879	1.915
Naar onderhoudsfonds	0	626	353		201
Eigen vermogen, stand per 31-12	5.737	6.549	6.911	8.422	8.657
Onttrekking onderhoudsfonds	0	0	0	0	0
Onderhoudsfonds, stand per 31-12	0	626	979	2.461	2.662
Onderhoudsvoorziening per 31-12	200	200	200	200	200
Jaarafschrijving vaste activa	736	N.b.	1.102	932	1.047
Investerings in vaste activa	353	N.b.	152	792	735
Bezoekersaantallen	N.b.	N.b.	455.076	576.597	511.527

Euroborg Horeca BV

FC Groningen en Martiniplaza participeren elk voor 50% in Euroborg Horeca BV. De deelneming staat per 31-12-2009 voor 280 duizend euro op de balans van Martiniplaza. Dat is in overeenstemming met de vermogenspresentatie van Euroborg Horeca BV (560 duizend euro per 31-12-2009).

Bestuursdienst

2001-2002.
Bijlage raadsverslag.
Nummer 125.

Verzelfstandiging Martiniplaza.

Groningen, 12 november 2001.

Aan de raad,

1. Inleiding.

Op 13 december 1999 ging uw raad akkoord met het verbouwplan Martinihal. Het Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN) heeft hiervoor een subsidie toegekend (ISP/EFRO) van 8 miljoen gulden, onder voorwaarde dat de Martinihal binnen de projectperiode dient te worden geprivatiseerd. Het ministerie van Economische Zaken, vertegenwoordigd in de stuurgroep SNN, volgde met de privatiseringsvoorwaarde het advies van de SER *Markt en Overheid* dat op basis van het advies van de Commissie Cohen tot stand kwam. In het advies van de SER wordt gesteld dat commerciële activiteiten van de overheid in de toekomst in een privaatrechtelijke rechtsvorm moeten plaatsvinden. Het kabinet heeft inmiddels een wetsvoorstel met dezelfde strekking naar de Tweede Kamer gestuurd. Uw raad heeft in beginsel de bereidheid uitgesproken tot privatisering van de Martinihal. Daarbij heeft u aangegeven dat de positie van sport en cultuur contractueel gewaarborgd dient te zijn.

In dit raadsvoorstel leggen we uw raad een privatiseringsvariant voor. We geven daarbij aan onder welke randvoorwaarden dit volgens ons moet gebeuren. Het betreft randvoorwaarden op het gebied van afstemming met de gemeentelijke sport- en cultuursector, financiën, juridische structuur en personeel. Deze randvoorwaarden zullen - als uw raad ermee instemt - uitgewerkt worden in een convenant tussen Martiniplaza en gemeente en verschillende statuten. We stellen de raad voor onder een tweetal voorwaarden in te stemmen met de privatiseringsvariant. De voorwaarden worden in dit raadsvoorstel uitgewerkt.

Alvorens we ingaan op de privatiseringsvorm beschrijven we kort het concept van de Martiniplaza. We gaan in op het verbouwplan en het belang van privatisering. Met het oog op de voorgenomen verzelfstandiging vinden we het nodig de relatie ten opzichte van de Schouwburg en de Oosterpoort en het gebruik van de topsporthal helder te definiëren. Daarna beschrijven we de beoordelingscriteria die

we bij de afweging tussen privatiseringsvormen hebben gehanteerd. In hoofdstuk 4 gaan we in op de gekozen privatiseringsvorm en beargumenteren de keuze. Daarna gaan we achtereenvolgens in op de overdracht, de financiële aspecten en de personele consequenties.

2. Het concept van Martiniplaza.

Het verbouwplan en de functies van de Martiniplaza.

- Vanwege een aantal ontwikkelingen heeft uw raad in 1999 besloten tot de verbouw van de voormalige Martinihal. Ten eerste was (en is) de bezettingsgraad van het beursgedeelte van de Martinihal hoog. Bovendien vragen een aantal belangrijke beurzen meer vloeroppervlak dan de Martinihal kon bieden. Vaak moest gewerkt worden met tenten, wat niet past bij gewenste de uitstraling van de beurzen. Het beursvloeroppervlak diende dus te worden uitgebreid.
- Ten tweede willen we Groningen als congresstad verder versterken. Daarbij horen goede congresaccommodaties. De Martinihal kon onderdak bieden aan grote congressen, echter in de praktijk bleek dat de kwaliteit en uitstraling van de Evenementenzaal te wensen overliet. Een investering in de congresaccommodatie was dus noodzakelijk.
- Het derde onderdeel van het verbouwplan betreft een uitbreiding van de faciliteiten voor topsport. Topsport krijgt landelijk een steeds grotere uitstraling. Daarnaast groeit de omvang van de relatiemarketing rond topsportevenementen. We willen daarom topsport in Groningen bevorderen. In de Voorjaarsnota hebben we al aangegeven dat dit goed is voor de sportbeoefening en de profilering en promotie van de stad. Met de realisering van een nieuwe Topsporthal beschikt Groningen over een accommodatie die past bij onze ambities.
- Tot slot deden zich bij het gebruik voor muziektheaterproducties een aantal knelpunten voor. De Evenementenzaal miste de sfeer en uitstraling passend bij dergelijke producties. Er waren geen (verplichte) gemechaniseerde *treks*. En de zaal miste de gewenste hoogte. De theaterinfrastructuur moest dus worden aangepast aan de eisen van deze tijd.

Door de verbouw beschikken we in de gemeente Groningen over een goed bereikbaar multifunctioneel evenementencomplex dat onderdak biedt aan de grootste beurzen en congressen, topsportevenementen en grootschalige theaterproducties. Het concept is vergelijkbaar met voorzieningen als Ahoy, MECC en de RAI. Er ontstaat een interessante mix van grootschalig entertainment, sport en de zakelijke markt. Dit is ondermeer interessant voor de relatiemarketing van de bedrijven in de stad en de regio. Ze kunnen hun relaties bijvoorbeeld uitnodigen voor een beurspresentatie en tegelijkertijd een theaterproductie of een topsportevenement bijwonen. Omdat de relatiemarketing binnen het bedrijfsleven steeds belangrijker wordt, is dit een interessante toevoeging aan het economisch klimaat van de stad. Bovendien kunnen we nu in de stad de grote commerciële muziektheaterproducties programmeren, zoals bijvoorbeeld de musical Titanic. Deze worden steeds populairder en vormen daarmee een belangrijke aanvulling op het stedelijke en

regionale culturele aanbod. Omdat deze functie tot nu toe onbrak, ontstaat in Groningen een compleet theateraanbod. We verwachten dat hierdoor het imago van Groningen als cultuurstad verder kan worden versterkt. Dit zal volgens ons doorwerken naar de totale culturele sector in de stad. Ook kunnen grotere en aansprekende sportevenementen in Groningen georganiseerd worden. Dit is niet alleen aantrekkelijk voor de huidige en toekomstige inwoners van de stad. Met de vernieuwde Martiniplaza zullen meer bezoekers naar de stad worden getrokken. Bezoekers die verleid kunnen worden om meer van de stad te bekijken. De regionale uitstraling van de stad als geheel krijgt hiermee een belangrijke impuls.

Het belang van privatisering.

De keuze voor een privatiseringsvorm komt niet alleen voort uit de subsidievoorwaarde. We zijn van mening dat de Martiniplaza zich in een geprivatiseerde omgeving beter kan ontwikkelen. Ten eerste vanwege veranderende marktomstandigheden. De afgelopen jaren is de markt voor beurscomplexen in een stroomversnelling geraakt. De belangrijkste verandering is, dat beurzen als marketinginstrument in toenemende mate concurrentie ondervinden van andere vormen van relatiemarketing en informatieoverdracht, zoals internet, businessrooms van voetbalclubs, etc. Veel beursaccommodaties hebben hierop gereageerd door hun activiteitenpakket uit te breiden met congressen, muziektheater en sport. Om de accommodaties in staat te stellen om slagvaardig in te spelen op genoemde marktontwikkelingen zijn ze de afgelopen jaren vrijwel allemaal geprivatiseerd. Om de vernieuwde Martiniplaza in deze steeds meer competitieve markt een goede concurrentiepositie te geven vinden we privatisering wenselijk. Een tweede argument is dat in een competitieve markt samenwerkingsrelaties van wezenlijk belang zijn. Door een samenwerking aan te gaan met niet-concurrerende partners met een gemeenschappelijk belang kun je samen sterker staan. De kans op een goede samenwerking wordt sterk vergroot als je een gelijkwaardige partner bent. Nu blijkt dat de in potentie aantrekkelijke partners allen werken in een geprivatiseerde omgeving. Bovendien kunnen de samenwerkingsrelaties, als het gaat om grootschalige producties, stevige consequenties hebben. We zijn van mening dat deze consequenties bedrijfsmatig moeten kunnen worden afgewogen. Ook zal het soms de nodige flexibiliteit vragen. Dat lukt beter binnen een puur private context dan binnen een breder politiek kader. Nieuwe initiatieven kunnen sneller en met meer zekerheid worden doorgevoerd, omdat ze niet meer via het gemeentelijke besluitvormingstraject hoeven te worden geleid en omdat ze niet meer in een afweging van schaarse financiële gemeentelijke middelen behoeven te worden ingebracht. Kortom een vernieuwde Martiniplaza op eigen financiële benen.

De relatie tot de Schouwburg en de Oosterpoort.

De functie theater van Martiniplaza richt zich op de grote, commerciële (muziek)theaterproducties voor een breed publiek. We hebben het dan over de populaire muziekgenres, de populaire musicals, groot gemonteerde opera's en de Nationale Tour van Van den Ende. Deze grootschalige producties kennen een omvangrijke logistiek die niet te realiseren is in de Oosterpoort en de Schouwburg. Bovendien zijn dergelijke producties kostbaar en vragen daarom veel bezoekers. De Martiniplaza beschikt met 1500 zitplaatsen over het geschikte aantal zitplaatsen.

De Schouwburg en de Oosterpoort zijn in tegenstelling tot de Martiniplaza allereerst kunstbedrijven. We dragen bij aan de instandhouding, exploitatie en programmering ervan om ruimte te bieden aan podiumkunsten die zichzelf (nog) niet kunnen bekostigen, maar die we wel maatschappelijk en cultureel belangrijk vinden. Het publiek moet daar tegen aanvaardbare kosten gebruik van kunnen maken.

Tot op dit moment hebben we de mogelijkheid om vanuit één gemeentelijk gezichtspunt de programmering van alle podia in de stad op elkaar af te stemmen. We zijn van mening dat deze afstemming in de toekomst gewaarborgd dient te blijven. Dit gaan we regelen met behulp van een convenant met de Martiniplaza. We komen hier in het vervolg op terug.

Ons uitgangspunt blijft dus een evenwichtige programmering van alle gemeentelijke podia. Het moet daarom mogelijk blijven dat voorstellingen en concerten die naar hun aard en omvang eerder in het Martiniplaza Theater pasten in de Schouwburg of Oosterpoort gespeeld moeten worden. Dit is natuurlijk mede afhankelijk van de wensen van de artiest of producent. Het omgekeerde kan ook gelden. Voorstellingen en concerten die naar hun aard het beste in de Stadsschouwburg passen en daar tot nu toe ook te zien waren, maar daardoor hun omvang redelijkerwijs niet meer terecht kunnen, kunnen door de Schouwburg of Oosterpoort in het Martiniplaza Theater worden gepresenteerd. Te denken valt aan groot gemonteerde opera's of groot gemonteerd ballet. De Oosterpoort of de Schouwburg stellen zich dan als huurder van het Martiniplaza Theater op. De financiële consequenties van een dergelijke formule zullen nog nader moeten worden uitgewerkt.

Het gebruik van de Topsporthal.

De nieuwe Topsporthal in Martiniplaza voldoet qua maatvoering (52 x 56 x 14 m), zitcapaciteit (4000 zitplaatsen), kleedkamers en overige faciliteiten (foyer, businessroom, etc.) aan de internationale criteria. De hal is daarmee geschikt voor internationale sportevenementen. De Martiniplaza richt zich op twee type gebruikers:

- incidentele landelijke en internationale topsportevenementen, zoals de Daviscup, volleybal, korfbal, judo-, interlands etc.;
- Donar, voor wie Martiniplaza de thuisbasis vormt.

De Topsporthal van Martiniplaza is een multifunctionele hal. Dit betekent dat naast sport er ook beurzen, muziekproducties en bedrijfsbijeenkomsten zullen plaatsvinden. Door deze commerciële activiteiten wordt het mogelijk de topsportactiviteiten zonder aanvullende gemeentelijke middelen mogelijk te maken. We zijn van mening dat bij de programmering van de Topsporthal het primaat bij topsport moet liggen. We gaan er echter vanuit dat in de praktijk topsport en commerciële activiteiten weinig hinder van elkaar zullen ondervinden. Internationale topsportevenementen worden lang van tevoren gepland. De commerciële programmering van Martiniplaza kan hier op worden aangepast. Hetzelfde geldt voor de reguliere competitie van Donar. Voor de eventuele play-off's van Donar wordt de Topsporthal gedurende twee maanden geblokkeerd. Concreet betekent deze keus dat we ons richten op in te plannen (inter)nationale topsportevenementen. Topsportevenementen met een korte voorbereidingstijd kunnen alleen in de

Topsporthal een plaats krijgen indien daarvoor, tussen andere evenementen door, plaats is.

3. Beoordelingscriteria.

Bij de keuze voor een privatiseringsvorm hebben wij een aantal beoordelingscriteria gehanteerd. Ze hebben betrekking op de mogelijkheden tot beleidsmatige afstemming en op de organisatorische, financiële en personele randvoorwaarden.

Beleidsmatig.

Invloed gemeente. Met name op de gemeentelijke beleidsterreinen sport en cultuur blijft Martiniplaza een belangrijke functie vervullen. In de nieuwe Martiniplaza moet de gemeente daarop direct of indirect invloed kunnen blijven uitoefenen.

Afstemming. De afstemming met gemeentelijke instellingen en accommodaties, m.n. op de terreinen sport en cultuur moet zijn gegarandeerd.

Organisatie.

Samenhang. De meerwaarde van Martiniplaza (t.o.v. concurrentie) is gelegen in het feit dat vier functies bijeen worden gehouden. In de bedrijfsvoering moet een synergetisch effect kunnen optreden voor de functies beurzen, sport, muziektheater en congressen.

Identiteit. Martiniplaza moet in de gelegenheid zijn om de eigen (vernieuwende, dynamische) identiteit, los van de gemeente Groningen, verder te kunnen ontwikkelen. Deze identiteit is van belang voor de positionering naast en ten opzichte van vergelijkbare centra en voor de samenwerkingsmogelijkheden met potentiële partners.

Deelname derden. In de verzelfstandigde Martiniplaza zal, vanuit de subsidievoorwaarden, deelname vanuit het bedrijfsleven tot de mogelijkheden moeten behoren.

Afstand politiek. De verzelfstandiging zal bijdragen aan een grotere afstand van de gemeentelijke politiek t.o.v. de bedrijfsvoering en de dagelijkse leiding.

Financieel.

Risico gemeente. Het financiële risico van de gemeente voor de verzelfstandiging Martiniplaza zal beperkt en gemaximeerd moeten worden.

Financiële positie. Bij de overgang naar een zelfstandig bedrijf zal Martiniplaza moeten beschikken over een verantwoorde financiële positie. De gekozen structuur zal zodanig moeten zijn dat deze bijdraagt aan de mogelijkheden tot versterking van de financiële positie van het bedrijf. De investeringen die nodig zijn voor een gezonde bedrijfsvoering zullen binnen de exploitatie van Martiniplaza worden gefinancierd.

Ontvlechting. Op het moment dat de keuze voor verzelfstandiging wordt gemaakt moet er helderheid bestaan over de kosten van ontvlechting en de financiële startpositie van het bedrijf.

Personeel.

Werkgelegenheid. We hanteren het principe van "mens volgt werk", de werkgelegenheid van de huidige medewerkers wordt gewaarborgd (Sociale leidraad

gemeente Groningen).

Arbeidsvoorwaarden. In een sociaal statuut worden afspraken gemaakt tussen gemeente, AbvaKabo en Martiniplaza BV over de arbeidsvoorwaarden binnen het nieuwe bedrijf, waarbij gelijkwaardigheid van het pakket als voorwaarde geldt.

Medezeggenschap. Na de verzelfstandiging blijft de medezeggenschap van het personeel behouden. Bij het proces van verzelfstandiging is het personeel zo goed mogelijk betrokken.

4. Gekozen privatiseringsvorm.

Het begrip privatisering kent een beperkte en een ruime invulling.

In het eerste, beperkte, geval wordt er alleen een aparte rechtspersoon geschapen. In feite is er dan sprake van verzelfstandiging. Afhankelijk van wat er geregeld wordt in de statuten, convenanten, etc., behoudt de gemeente meer of minder zeggenschap. In het tweede, ruimere, geval wordt ook het eigendom – de aandelen – en daarmee alle zeggenschap overgedragen aan een private partij.

In hoofdstuk 2 zijn we al ingegaan op de verschillende functies van de Martiniplaza. Deze hebben verschillende politieke relevantie. Congressen en beurzen zijn commerciële activiteiten, die naar onze mening niet tot de kerntaken van de gemeente behoren. Ze zouden vanuit deze redenering volledig kunnen worden geprivatiseerd. De (muziek)theater- en sportfunctie hebben daarentegen volgens ons wel degelijk politieke relevantie en daarbij is gemeentelijke invloed op zijn plaats. We hebben hiervoor een aantal argumenten. De activiteiten van de Martiniplaza op het gebied van sport en cultuur zijn sterk gerelateerd aan het gemeentelijk beleid en de gemeentelijke sport- en cultuuraccommodaties. We zijn hier in hoofdstuk 2 al op ingegaan. Daarnaast heeft de Martiniplaza, met zo'n 600.000 bezoekers per jaar een groot maatschappelijk belang. Tenslotte is gemeentelijke invloed op zijn plaats omdat wij in belangrijke mate hebben bijgedragen aan de recente investeringen in Martiniplaza, die vooral zijn gericht op de functies sport en cultuur.

We stellen uw raad daarom voor de Martiniplaza volgens de beperkte invulling te privatiseren, dus te verzelfstandigen. De SNN-subsidievoorwaarde (ISP/EFRO) voor de privatisering geeft de mogelijkheid tot deze beperkte invulling en daarmee tot behoud van politieke zeggenschap op het terrein van muziektheater en sport. We stellen voor de verzelfstandiging te regelen door middel van de vestiging van een Besloten Vennootschap (BV). Wij beschouwen dit als de meest wenselijke en gepaste juridische structuur voor de Martiniplaza als aparte rechtspersoon. De structuur van een Naamloze Vennootschap (N.V.) is minder passend, omdat deze meestal is voorbehouden aan grote ondernemingen waarin de aandelen aan de beurs zijn genoteerd en in een brede kring zijn verspreid. De zeggenschap binnen een BV ligt bij de directie (bestuurder), een eventuele Raad van Commissarissen (toezichthouder) en de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bij de vestiging van een BV moet een aantal keuzes gemaakt worden:

- In het geval van Martiniplaza is de instelling van een Raad van Commissarissen facultatief. Wij stellen voor een Raad van Commissarissen in te stellen.

- Er is een mogelijkheid tot het certificeren van aandelen. Wij stellen voor dit niet te doen.
- De zeggenschap die de gemeente wenst te houden kan op verschillende manieren worden geregeld. We stellen voor dit te regelen via het aandeelhoudersschap, een subsidierelatie en een convenant.

Hieronder lichten we onze voorstellen toe.

Raad van Commissarissen. De Raad wordt benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders. Van de Raad vragen wij dat hij inhoudelijke waarde toevoegt aan de besturing van de verzelfstandigde Martiniplaza en dat hij toezicht uitoefent op het handelen van de directie en de bedrijfsvoering. Wij stellen voor de Raad van Commissarissen te laten bestaan uit vijf personen die in eerste instantie staan voor de belangen van de BV. De gemeenteraad behoudt zijn invloed als houder van tenminste de meerderheid van de aandelen. Vier leden van de Raad van Commissarissen worden benoemd uit de omgeving van Martiniplaza (bijvoorbeeld uit de vier functies van Martiniplaza). Tenslotte hebben wij de suggestie van de ondernemingsraad van OCSW overgenomen om een werknemerscommissaris te benoemen. Het vijfde lid van de Raad van Commissarissen wordt door de aandeelhouders benoemd op voordracht van het personeel van Martiniplaza. Tenslotte willen wij de mogelijkheid hebben om een bindende voordracht te doen voor één van de commissarissen.

Certificeren. Bij aandeelhouderschap kan er sprake zijn van het direct houden van aandelen door de aandeelhouder of van het certificeren van aandelen middels een stichting administratiekantoor. De aandelen worden dan ingebracht in deze stichting, die daarvoor certificaten uitreikt aan de gemeente. In deze situatie berust de zeggenschap over de aandelen bij het bestuur van de stichting. Tot certificeren wordt in het algemeen overgegaan als er sprake is van veel aandeelhouders of als de aandeelhouders moeilijk tot eensluidende besluitvorming kunnen komen. De voor- en nadelen wegend zijn wij van mening dat certificering van aandelen niet in de rede ligt. Een nadeel van certificeren is bovendien dat het voor derden minder aantrekkelijk is om te participeren in een BV met gecertificeerde aandelen. Overigens houden wij in de statuten wel de mogelijkheid open om in de toekomst certificaten uit te geven.

Invloed van de gemeente. We hebben al aangegeven dat we als gemeente op het terrein van sport en cultuur invloed willen behouden op Martiniplaza. De zeggenschap van de gemeente krijgt bij verzelfstandiging langs drie lijnen vorm.

- Als (prioriteits-)aandeelhouder: de gemeente start als enig (prioriteits-) aandeelhouder en behoudt - ook bij participatie door derden - in ieder geval de meerderheid van de aandelen. In de statuten van de BV worden de bevoegdheden van de aandeelhouders geregeld, m.n. als het gaat om majeure beslissingen (bijv. afstoten onroerend goed).
- Als subsidiegever stellen we voor de subsidierelatie in stand te houden. De jaarlijkse bijdrage na verzelfstandiging geeft de mogelijkheid om als gemeente sturing aan te brengen.

- Als convenantpartij: over de activiteiten van Martiniplaza en de relatie met gemeentelijk sport- en cultuurbeleid en met de gemeentelijke accommodaties wordt een convenant aangegaan. In het convenant, dat een bindende overeenkomst is tussen de gemeente en de BV Martiniplaza, worden de in hoofdstuk 2 beschreven relaties tussen gemeente en Martiniplaza nauwkeurig beschreven en door middel van afspraken geformaliseerd. Dit kan, als partijen dat wensen, aan gewijzigde omstandigheden worden aangepast. Dat zal bijvoorbeeld het geval zijn bij de mogelijke realisering van een theatervoorziening aan de Grote Markt. We kiezen voor de vorm van het convenant in plaats van voor bepalingen in de statuten van de BV omdat het wijzigen van een convenant eenvoudiger is, dan het wijzigen van statuten van een BV. Het toezicht op de naleving van het convenant wordt uitgeoefend door de Raad van Commissarissen en het college van burgemeester en wethouders. In het geval van onenigheid tussen beide partijen wordt gezamenlijk een arbitragecommissie ingesteld, waarbij elk van de partijen één arbiter kiest, die vervolgens gezamenlijk een voorzitter kiezen. De arbitrage is vervolgens bindend.

5. Financiën.

Financiële relatie gemeente-Martiniplaza.

We hebben in hoofdstuk vier al aangegeven dat we uw raad voorstellen de subsidierelatie met de Martiniplaza in stand te houden. Eén van onze financiële beoordelingscriteria was dat de Martiniplaza over een verantwoorde financiële positie dient te beschikken. Dit kan niet zonder een financiële bijdrage van de gemeente. Enerzijds vanwege het maatschappelijke belang van de Martiniplaza, anderzijds vanwege de sturingsmogelijkheid die het biedt.

Een bijkomend voordeel van continuering van de subsidierelatie is dat Martiniplaza in staat is om, door de terugloop van de kapitaallasten, een post Groot Onderhoud op te bouwen. Met de post Groot Onderhoud wordt ook op lange termijn veilig gesteld dat de accommodatie beantwoordt aan de eisen die de markt stelt. De jaarlijkse incidentele besteding van genoemde post Groot Onderhoud maakt uiteraard onderdeel uit van de reguliere bedrijfsvoering. Bij grote investeringsbeslissingen is echter toestemming van de aandeelhouders nodig. Voor de gemeente betekent dit, dat een raadsbesluit noodzakelijk is. Wij gaan bij vaststelling van de subsidie 2002 uit van het bedrag dat momenteel is opgenomen in de Gemeentebegroting 2002. Dit bedrag (1,323 mln. euro) is inclusief de overheadlasten die grotendeels door de dienst OCSW worden gemaakt. In de huidige situatie krijgt de Martiniplaza geen nominale compensatie omdat het nadelig saldo nagenoeg geheel veroorzaakt wordt door de kapitaallasten. Gemeentelijke onderdelen worden namelijk niet gecompenseerd voor die kapitaallasten en de Martiniplaza wordt dus in feite geacht de loon- en prijsstijging op de overige exploitatielasten via de markt (inkomstenverhoging) op te vangen. Voor gesubsidieerde instellingen kennen we een andere methodiek. Die krijgen over het volle subsidiebedrag compensatie ongeacht de samenstelling van hun exploitatielast.

We stellen voor om bij de Martiniplaza de volgende oplossing te kiezen. Vanuit de

huidige situatie bekeken ligt compensatie niet voor de hand. Daar staat tegenover dat we de Martiniplaza een gezonde financiële basis willen meegeven. Zoals hiervoren is uiteengezet is de vrijval van kapitaallasten een belangrijk instrument voor de periodieke aanpassing van de Martiniplaza aan de eisen van de tijd. Om de tien tot vijftien jaren worden de vrijgevalen kapitaallasten weer opnieuw gekapitaliseerd, om daarmee een grote investering te financieren. Het volledig niet indexeren van de subsidie leidt er toe, dat de met zekerheid optredende prijsstijgingen in de investeringssfeer moeten worden gefinancierd vanuit een structureel aan te wenden voorziening die vanuit de bedrijfsvoering moet worden opgebouwd. Als dat bij niet-indexeren niet lukt is het alternatief dat de Martiniplaza als externe partij een aanvraag indient voor nieuw beleid bij de begroting. Dat lijkt ons ongewenst. De verzelfstandiging moet in ieder geval tot gevolg hebben dat de Martiniplaza financieel op eigen benen kan staan.

We stellen daarom voor voorshands de helft van de gemeentelijke subsidie jaarlijks te compenseren voor loon- en prijsstijgingen. Daar staat tegenover dat de Martiniplaza in de toekomst haar eigen investeringen zal moeten financieren.

Bij zowel het verlenen van subsidie voor de kapitaallasten, als bij het compenseren daarvan, gaan we ervan uit dat de Martiniplaza niet in staat zal zijn die kosten uit haar bedrijfsvoering terug te verdienen. Dat lukt geen van de vergelijkbare centra en het is ook niet te verwachten dat de Martiniplaza dat op afzienbare termijn zal lukken. Mocht echter uit de jaarcijfers van de Martiniplaza op enige termijn blijken dat er in structurele zin winst wordt gemaakt omdat het bedrijfsresultaat groter is dan de som van de bedrijfslasten, de jaarlijkse reservering voor de post Groot Onderhoud en de voeding voor de voorziening voor het opvangen van tegenvallers, dan zullen wij de gemeentelijke subsidie naar verhouding terugbrengen. Dat is dan ook gerechtvaardigd omdat in dat geval blijkbaar de kapitaallasten of een deel daarvan uit het bedrijfsresultaat kunnen worden gedekt.

Overdracht.

De overdracht van Martiniplaza naar de nieuw op te richten vennootschap of stichting kan op diverse manieren vorm krijgen. Er zijn in grote lijnen drie varianten:

1. verkoop van de gebouwen aan de BV;
 2. inbreng activa tegen uitreiking aandelen;
 3. inbreng activa en passiva tegen uitreiking aandelen;
- samen leiden die uiteraard tot een vierde variant:
4. mengvormen.

Alle varianten hebben verschillende fiscale consequenties. Deze zijn in hoofdlijnen door belastingadviseurs van PricewaterhouseCoopers (PWC) in kaart gebracht (zie de ter inzage gelegde bijlage). Het grootste obstakel is de overdrachtsbelasting. Bij overdracht van de activa aan de BV moet 6 procent belasting worden betaald over de waarde van het pand. De WOZ-waarde (1-1-1999) bedraagt bijna 27 miljoen gulden. Als dit de verkoopwaarde zou zijn dan leidt verkoop tot een fiscale claim van minimaal 1,6 miljoen gulden. Uiteraard ligt de huidige waarde inmiddels veel hoger en het bedrag aan overdrachtsbelasting dus ook. We vinden dit risico groot.

We vragen daarom uw raad in te stemmen met de privatisering onder voorwaarde dat er geen overdrachtsbelasting betaald hoeft te worden.

We hebben, net als bij de inbreng van het Waterbedrijf (toen gehonoreerd), een verzoek tot vrijstelling gedaan. Tot op heden is nog steeds geen duidelijkheid verkregen. Overigens zal indien vrijstelling wordt verkregen waarschijnlijk een vervreemdingsverbod worden opgelegd van drie jaren. Dat betekent dat de gemeente de aandelen niet kan vervreemden zonder alsnog de overdrachtsbelasting te (laten) betalen.

Uiteraard hebben de verschillende wijzen van overdracht consequenties voor de financierings- en vermogenspositie van de gemeente en Martiniplaza. De opties verkoop en inbreng van het gehele bedrijf benaderen de huidige situatie het meest. Martiniplaza verkrijgt het onroerend goed, gaat een geldlening aan (bij de gemeente of elders) en betaalt jaarlijks rente en aflossing. De subsidie moet in dit geval op het bestaande niveau blijven, omdat rente en aflossing betaald moeten worden. Ook bij terugloop van kapitaallasten zal de subsidie op niveau moeten blijven voor de vorming van het fonds groot onderhoud. Dit laatste is ook het geval omdat we voor de variant kiezen waarbij naast de activa ook de leningen worden ingebracht in de BV. In deze beide gevallen is het eigen vermogen van Martiniplaza laag (tenzij er een forse stijging van de waarde van het onroerend goed is).

Alles afwegend stellen we voor te kiezen voor de inbreng van activa en passiva tegen uitreiking van aandelen. Daarmee wordt de huidige situatie gehandhaafd (zie hiervoren), waardoor de gewenste subsidierelatie mogelijk wordt. Bovendien hebben we bij deze variant een grotere kans op vrijstelling van de overdrachtsbelasting.

Het vervreemden van aandelen.

Zoals we hierboven hebben uiteengezet verwachten we dat vrijstelling van overdrachtsbelasting met zich mee zal brengen dat gedurende de eerste drie jaren aandelen niet kunnen worden vervreemd. Hoewel in de ISP/EFRO-subsidievoorwaarden de mogelijkheid tot participatie van het bedrijfsleven is opgenomen, verwachten we niet dat we vanuit die hoek veel verzoeken zullen krijgen om aandelen van de BV te mogen kopen. Immers, de Martiniplaza is vooralsnog niet winstgevend. Zonder een overheidssubsidie ter grootte van de kapitaallasten kan de BV naar verwachting niet bestaan. Van rendement op de belegging zal dus geen sprake zijn. Veel waarschijnlijker achten wij de mogelijkheid om strategische allianties aan te gaan met vergelijkbare centra in niet-concurrerende regio's. Zo'n strategische alliantie kan vorm krijgen door een eenvoudige samenwerkingsovereenkomst, maar ze bindt beide partijen veel sterker als wordt overgegaan tot een wederzijdse aandelenruil. Gezien het strategische karakter van het vervreemden van aandelen zal daarvoor in alle gevallen een raadsbesluit noodzakelijk zijn. Al eerder hebben we opgemerkt dat wij voorstellen om de meerderheid van de aandelen - en daarmee de zeggenschap over de BV - in handen van de gemeente Groningen te laten.

BTW over subsidie.

Het is nog niet precies duidelijk of over de subsidie aan Martiniplaza ook BTW afgedragen moet worden. Dat zou bij budgettaire neutraliteit de subsidie verlagen. Een en ander is afhankelijk van het feit of er sprake is van een rechtstreeks verband tussen prestatie en subsidie. Hier is een duidelijke afspraak met de fiscus op zijn plaats. Aan PWC is hieromtrent advies gevraagd. Overigens zal bij invoering van het BTW-compensatiefonds per 1 januari 2003 dit probleem weer van tafel zijn.

Overige fiscale zaken.

In het rapport van PWC wordt verder ingegaan op andere fiscale aandachtspunten zoals BTW, kapitaal- en vennootschapsbelasting.

De adviseurs van PWC hebben in hun rapport gewezen op mogelijke BTW-heffing over de ISP-subsidie. Het maximale risico bedraagt 1,5 miljoen gulden. Om dit risico uit te sluiten zijn we op dit punt in overleg met de Belastingdienst. De Belastingdienst heeft hier nog geen definitief standpunt over ingenomen.

Bij oprichting van een BV moet 0,55 procent kapitaalbelasting worden geheven over de waarde van hetgeen is ingebracht tegen uitreiking van aandelen. De kosten zullen beperkt zijn daar de geldleningen (in welke vorm dan ook) door de Martiniplaza overgenomen zullen worden. Voorts speelt hierbij de uiteindelijke taxatiewaarde een rol.

De Martiniplaza is in de huidige situatie niet onderworpen aan vennootschapbelasting. Ook als BV zal deze onder de huidige wetgeving niet vennootschapbelastingplichtig zijn. Echter dit verandert zodra een derde gaat participeren in de BV.

Overheadlasten OCSW.

De gemeentelijke bijdrage in de kosten van Martiniplaza omvat voor een bedrag van ongeveer 0,5 miljoen gulden ook zogenaamde overheadkosten. Dat zijn kosten die de dienst OCSW toerekent aan Martiniplaza. Het betreft de kosten voor management, administratieve ondersteuning, personeelszaken en dergelijke. De dienst OCSW en Martiniplaza hebben sluitende afspraken gemaakt over de verdeling van het budget overheadkosten en over toekomstige dienstverlening van OCSW aan Martiniplaza. Dit leidt tot een situatie waarin Martiniplaza voldoende budget heeft om zelf zijn overheadkosten te betalen, OCSW niet hoeft te reorganiseren en het concern er geen extra geld bij hoeft te passen. In grote lijnen komen de afspraken er op neer dat het Martiniplaza diensten van OCSW (tegen betaling) blijft afnemen voor een nader te bepalen contractperiode.

Bancaire rol.

In de huidige situatie maakt de Martiniplaza, evenals iedere andere gemeentelijke dienst of werkmaatschappij, gebruik van de centrale treasury-functie. De vraag is of het wenselijk en mogelijk is om dit in de toekomst ook te doen. Immers op een verzelfstandigd Martiniplaza heeft de gemeente minder invloed en door continuering van de bancaire rol zou zij wel volledig het risico dragen.

Voor de toekomst zijn er in principe drie scenario's ten aanzien van de langlopende financiering mogelijk:

- stoppen met de bancaire rol van de gemeente;
- afbouw bancaire rol (tegen het geldende renteomslag percentage);
- voortzetting bancaire rol van de gemeente.

We stellen voor om zeker nog een drietal jaren de langlopende leningen te verstrekken. Dat betekent dat de huidige langlopende leningen meegaan naar de BV en dat eventueel nieuwe leningen worden verstrekt. Dat laatste kan uiteraard alleen geschieden bij afzonderlijk raadsbesluit. Daarmee is de bancaire rol één van de sturingsmogelijkheden van de raad.

Omtrent de overige bankzaken worden met de afdeling treasury afspraken gemaakt.

Ontvlechttingskosten.

Verzelfstandiging van Martiniplaza zal (in beperkte mate) kunnen leiden tot ontvlechttingskosten. Deze zijn mede afhankelijk van de afspraken over de toekomstige dienstverlening van met name de DIA. Hierbij moet vooral gedacht worden aan dienstverlening inzake salarisadministratie en automatisering. Zoals eerder vermeld zijn over de dienstverlening van OCSW sluitende afspraken gemaakt. De dienstverleningsafspraken met zowel de DIA als met OCSW zullen contractueel worden vastgelegd.

Boekwinst.

Bij overdracht van de gebouwen zal een taxatie moeten plaatsvinden. De waarde van de gebouwen kan dan afwijken van de boekwaarde. Bij hogere taxatiewaarde moet bekeken worden hoe daarmee in de gemeentelijke balans moet en kan worden omgegaan. Wij stellen voor om eventuele boekwinst niet als winst te betitelen en te bestemmen, maar via een bestemmingsreserve vast te houden tot het moment waarop een boekwinst ook daadwerkelijk gerealiseerd kan worden.

Grondoverdracht.

In het voorafgaande hebben wij al aandacht besteed aan de overdracht naar Martiniplaza. Expliciet moet worden afgesproken wat in die overdracht betrokken zal worden. Wij stellen voor om alle activa die nu verwerkt zijn in de balans van Martiniplaza, over te dragen. Dat geldt dus ook voor de grond. Op deze wijze verwerft Martiniplaza zich een steviger vermogenspositie en versterken wij de positie in de markt. Overigens is bij een volledige overdracht van activa - volgens PWC - de kans groter dat een verzoek om vrijstelling van overdrachtbelasting wordt gehonoreerd.

Een overdracht van de grond wekt de indruk dat de gemeente minder greep heeft op ontwikkeling, gebruik en inrichting van het gebied, in tegenstelling tot de situatie waarin de grond bijvoorbeeld in erfpacht gegeven wordt. Dit wordt opgevangen doordat wij bij de inbreng van de grond een voorkeursrecht of recht van eerste koop voor de gemeente te regelen. In dit (voorkeurs)recht worden strikte bepalingen opgenomen over prijs, invulling van het eerste recht en een eventuele arbitrage. Voorts hebben wij via het bestemmingsplan en de (directie-)statuten invloed op het

gebruik en eigendom van het terrein. Dat betekent dat wijziging van de bestemming of vervreemding nooit zonder toestemming van de gemeente kan plaatsvinden. Overigens vervalt bij een faillissement het voorkeursrecht.

Dit onderdeel zal zoals voorgesteld in het vervolgtraject worden uitgewerkt. Ook zal t.BV de inbreng de kavel precies moeten worden afgebakend. Uitgangspunt is hierbij het huidige terrein van de Martiniplaza inclusief de Expositielaan.

Personeel.

Het personeel van Martiniplaza gaat in zijn geheel over naar het nieuwe bedrijf (mens volgt werk). Daarbij zal geen sprake zijn van verslechtering van arbeidsvoorwaarden.

De rechtspositie van medewerkers bij de verzelfstandigde Martiniplaza is niet ingegeven door een algemeen verbindend verklaarde CAO voor de bedrijfstak. Dat geeft de gelegenheid om afspraken te maken over een eigen arbeidsvoorwaardenregime. Dit zal zo veel als mogelijk aansluiten bij de huidige Arbeidsvoorwaardenregeling Groningen. Daarmee kan tegemoet worden gekomen aan een belangrijke wens van de vakbonden.

Met het Abp zijn de eerste gesprekken gevoerd. Onder bepaalde voorwaarden bestaat de mogelijkheid om (op grond van art. 2 van de wet ABP) aangemerkt te worden als "handelend als overheidswerkgever" (vergelijk de vroegere B3-status). De voorwaarden hebben betrekking op de doelstelling van de BV, een meerderheidsbelang van de gemeente in de BV en op de aard van de rechtspositie, die moet zijn afgeleid van een overheidsregeling. Wij verwachten aan deze voorwaarden te kunnen voldoen. Een definitieve aanvraag bij het ministerie van Binnenlandse Zaken kan worden ingediend als de afspraken zijn afgerond met de vakbonden en als de statuten van de BV zijn opgesteld. Omdat dit nog niet het geval is vragen wij uw raad in te stemmen met de verzelfstandiging onder voorwaarde dat het ministerie toestemming geeft om Abp en IZA deelname mogelijk te maken.

Als de verzelfstandigde Martiniplaza in termen van de wet ABP kan worden aangemerkt als "handelend als overheidswerkgever" is daaraan gekoppeld ook deelname in de huidige ziektekostenregeling IZA mogelijk en blijft de uitvoering van de ontslagregeling in handen van USZO. Daarmee kunnen eveneens de kosten voor achterblijvers in de oude verzekeringen en inkoop in de nieuwe verzekeringen achterwege blijven. In de huidige situatie betaalt de Martiniplaza zelf de IZA-kosten van het voormalig personeel. Ook in de nieuwe situatie zullen we dit in stand houden en deze kosten in rekening brengen van de Martiniplaza.

Voor de personele consequenties van de verzelfstandiging zal een uitvoeringsplan worden opgesteld dat in eerste instantie zal worden voorgelegd aan de ondernemingsraad van OCSW en zonodig met het Georganiseerd Overleg (overeenkomstig de Sociale Leidraad). Wij zullen het overleg aangaan met ABVA/KABO over arbeidsvoorwaarden en rechtspositie. Dit overleg zal resulteren in een sociaal statuut voor de overgang.

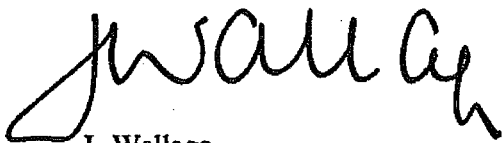
7. Besluitpunten.

Wij stellen u voor te besluiten:

- I. in te stemmen met de verzelfstandiging van de Martiniplaza, onder de volgende voorwaarden:
 - dat er geen overdrachtsbelasting betaald hoeft te worden;
 - dat het ministerie van Binnenlandse Zaken toestemming geeft om Abp en IZA deelname mogelijk te maken;
- II. de statuten van de BV Martiniplaza daartoe vast te stellen;
- III. het college van B&W opdracht te geven alle voor de verzelfstandiging benodigde handelingen te verrichten (opstellen convenant tussen gemeente en Martiniplaza BV, opstellen directiestatuut, opstellen sociaal statuut, financiële afwikkeling, bepalen dienstverlening van OCSW en DIA);
- IV. het convenant tussen gemeente en Martiniplaza BV ter beoordeling aan de raadscommissies EMV en FPC voor te leggen.

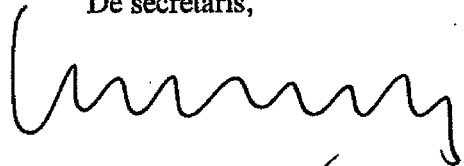
Burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

J. Wallage.

De secretaris,

A. Wink.

*Stw 20 nov. 2001 → 15 h:**collega stemt in
met het Addendum***TRIP**

66104/BRO

**Addendum statuten Martiniplaza B.V.
betreffende artikel 15 inzake Raad van Commissarissen**

Om er voor te zorgen dat het personeel invloed krijgt op de samenstelling van de Raad van Commissarissen zou na artikel 15 lid 1 een nieuw lid 2 kunnen worden toegevoegd met onderstaande tekst. Voor de goede orde vermeld ik dat ook deze "personeelscommissaris" bij de vervulling van zijn taak –zoals elke commissaris– zich primair moet richten naar het belang van de vennootschap (artikel 250 Boek 2 BW). Dit sluit echter niet uit dat hij speciale aandacht mag hebben voor de belangen van het personeel.

De aanvullende tekst zou kunnen luiden als volgt:

Artikel 15 lid 2 (nieuw)

In afwijking van het vorenstaande dient voor de benoeming van één commissaris een bindende voordracht te worden opgesteld die vooraf de instemming vereist van het personeel van de vennootschap, althans van een representatief te achten deel daarvan.

De wijze van uitvoering van het bepaalde in de vorige zin kan door de algemene vergadering in een reglement worden vastgelegd. De verplichting tot het opstellen van een voordracht en voormeld instemmingsrecht duren ook na het defungeren van een aldus benoemde commissaris voort.

Artikel 15 lid 2 oud vernummert dan uiteraard.

16 november 2001

mr. H. Brouwer, Trip Advocaten & Notarissen, sectie Notariaat.

2/11

Amendement

De raad van de gemeente Groningen,
in vergadering bijeen op 21 november 2001,
besprekend het voorstel inzake Verzelfstandiging Martiniplaza (nr.125)

Voegt bij besluitpunt I een derde voorwaarde toe:

- dat het convenant tussen gemeente en Martiniplaza t.z.t. door de gemeenteraad wordt goedgekeurd;

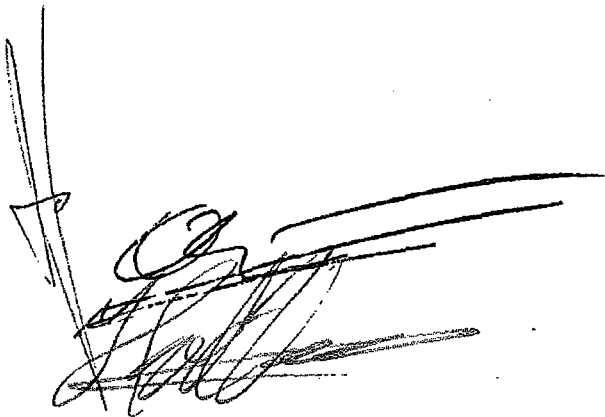
en schrapt besluitpunt IV;

en gaat over tot de orde van de dag.

Dick Smit (GroenLinks)

Arjan de Rooy (PvdA)

Hans van der Veen (D66)

OVERgenomen:

IN BESLUIT VERWAARD

22/11-2001 R.

OPENBARE RAAD

De voorzitter stelt aan de orde het voorstel
van burgemeester en wethouders
van 12 november 2001
(bijlage raadsverslag nr. 125) inzake
verzelfstandiging Martiniplaza.

Woensdag, 21 november 2001.

Nr. 12.

die BST

~~en stelt voor te besluiten overeenkomstig
de conclusie van het voorstel~~

en opent, na te hebben voorgesteld om te
besluiten overeenkomstig de conclusie van
het voorstel, de beraadslagingen.

tegen
SP
GL

* *art 15 lid 2*
wetnemers comitee
* *amen oemant*
zie gewijzigd Besluit

h

Nadat de beraadslagingen zijn gesloten
wordt z.h.s./n.h.s.

Z.h. en z.h.s. wordt daarna
Mitsdien is
genomen het volgende besluit:

J. WALLAGE

g. f. 21/11
A. Wink
Dep 9/11/2001
Wink

21 november 2001.
Nr. 12.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

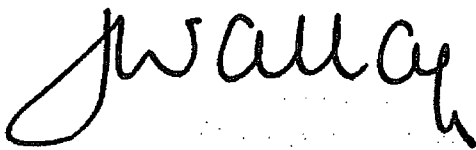
Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 november 2001 (bijlage raadsverslag nr. 125);

HEEFT BESLOTEN:

- I. in te stemmen met de verzelfstandiging van de Martiniplaza, onder de volgende voorwaarden:
 - dat er geen overdrachtsbelasting betaald hoeft te worden;
 - dat het ministerie van Binnenlandse Zaken toestemming geeft om Abp en IZA deelname mogelijk te maken
 - dat het convenant tussen gemeente en Martiniplaza t.z.t. door de gemeenteraad wordt goedgekeurd;
- II. de statuten van de BV Martiniplaza daartoe vast te stellen;
- III. het college van B&W opdracht te geven alle voor de verzelfstandiging benodigde handelingen te verrichten (opstellen convenant tussen gemeente en Martiniplaza BV, opstellen directiestatuut, opstellen sociaal statuut, financiële afwikkeling, bepalen dienstverlening van OCSW en DIA);

Gedaan te Groningen ter openbare raadsvergadering van 21 november 2001. ✓

De voorzitter.

De secretaris.

